

โครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง

๑. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากการปฏิรูปภาคการประมงไทยด้วยการประกาศใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ สำหรับบริหารจัดการด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ปกป้องคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการด้านการประมงแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากร การใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำ นำไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ อันจะนำไปสู่การรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในระดับที่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน การบังคับใช้พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวอย่างจริงจังส่งผลให้ผู้ประกอบการประมงรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการปรับปรุงเรือ เครื่องมือ และอุปกรณ์ทำการประมง รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการประมงประสบปัญหาเรื่องสภาพคล่องทางการเงินขาดเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพและบางรายอาจต้องใช้สินเชื่อระบบเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำการประมง เนื่องจากผู้ประกอบการประมงไม่สามารถนำเรือประมงมาใช้เป็นหลักประกันกู้เงินจากสถาบันการเงินได้แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีความเป็นไปได้มากขึ้นในการนำเรือมาเป็นหลักประกันค้ำประกัน เนื่องจากมีระบบในการควบคุมเรือ เช่น มีการขึ้นทะเบียนเรือกับกรมเจ้าท่า และมีการติดตั้งระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสามารถทำให้ทราบตำแหน่งเรือได้

ดังนั้น ในระยะเร่งด่วน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาถึงแนวทางในการช่วยเหลือผู้ประกอบการทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านเพื่อเสริมสภาพคล่องในการประกอบอาชีพด้วยการจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำซึ่ง ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีจำนวนเรือประมงที่มีทะเบียนเรือ รวม ๓๒,๔๗๖ ลำ ประกอบด้วย เรือประมงพาณิชย์ จำนวน ๑๐,๔๙๑ ลำ และเรือประมงพื้นบ้าน จำนวน ๒๑,๙๘๕ ลำ และจากการสำรวจข้อมูลความต้องการสินเชื่อโดยสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ในเบื้องต้นพบว่า ผู้ประกอบการประมงมีความต้องการสินเชื่อ ประมาณ ๑๐,๐๔๘ ล้านบาท ซึ่งในการจัดหาแหล่งสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการประมงจะดำเนินการผ่านธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ ๒ แห่ง คือ ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ การเสริมสภาพคล่องด้วยการจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำนี้จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการประมงให้สามารถกลับมาประกอบอาชีพประมงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสภาพคล่องในการประกอบอาชีพการทำการประมงโดยสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน

๓. เป้าหมาย

สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องในการประกอบอาชีพ วงเงินสินเชื่อรวม ๑๐,๓๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๓.๑ เรือประมงขนาดตั้งแต่ ๖๐ ตันกรอสขึ้นไป วงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๒ เรือประมงขนาดต่ำกว่า ๖๐ ตันกรอส วงเงินสินเชื่อ ๕,๓๐๐ ล้านบาท

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

๔.๑ ระยะเวลาโครงการ ๘ ปี นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการ

๔.๒ ระยะเวลาการยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ๑ ปี หรือภายในกรอบวงเงินสินเชื่อตามที่กำหนด

๔.๓ กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้แล้วเสร็จภายใน ๗ ปี นับแต่วันกู้

๕. วงเงินสินเชื่อ และงบประมาณ

๕.๑ วงเงินสินเชื่อรวม จำนวน ๑๐,๓๐๐ ล้านบาท

๕.๑.๑ วงเงินสินเชื่อของธนาคารออมสิน จำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการประมงที่มีเรือประมงตั้งแต่ ๖๐ ตันกรอสขึ้นไป กู้เพื่อเสริมสภาพคล่องในการประกอบอาชีพการทำการประมง

๕.๑.๒ วงเงินสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๕,๓๐๐ ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการประมงที่มีเรือประมงต่ำกว่า ๖๐ ตันกรอส กู้เพื่อเสริมสภาพคล่องในการประกอบอาชีพการทำการประมง

๕.๒ งบประมาณจากรัฐบาล จำนวน ๒,๑๖๔.๑ ล้านบาท

๕.๒.๑ ธนาคารออมสินให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗ ต่อปี โดยเรียกเก็บจากผู้กู้ ร้อยละ ๔ ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ธนาคารออมสิน อัตราร้อยละ ๓ ต่อปี นับแต่วันกู้ เป็นระยะเวลา ๗ ปี จากวงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ปีละ ๑๕๐ ล้านบาท รวมเป็นวงเงินชดเชยดอกเบี้ย ๑,๐๕๐ ล้านบาท โดยให้ธนาคารออมสินขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงบประมาณ ตามที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินการโครงการ

๕.๒.๒ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗ ต่อปี โดยเรียกเก็บจากผู้กู้ ร้อยละ ๔ ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อัตราร้อยละ ๓ ต่อปี นับแต่วันกู้ เป็นระยะเวลา ๗ ปี จากวงเงินสินเชื่อ ๕,๓๐๐ ล้านบาท ปีละ ๑๕๙ ล้านบาท รวมเป็นวงเงินชดเชยดอกเบี้ย ๑,๑๑๓ ล้านบาท โดยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงบประมาณ ตามที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินการโครงการ

ทั้งนี้ ให้ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสามารถนำค่าใช้จ่ายในการกันสำรองที่เกิดขึ้นจากโครงการนี้เพื่อบวกกลับเป็นรายได้ของธนาคาร และเป็นส่วนหนึ่งในการปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้องตามบันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจได้ และให้แยกบัญชีการดำเนินงานตามโครงการนี้ออกจากการดำเนินงานปกติ ภายใต้ระบบบัญชี PSA (Public Service Account)

๕.๒.๓ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการของกรมประมง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์โครงการ และติดตามโครงการ รวมเป็นวงเงินดำเนินงาน ๑.๑ ล้านบาท โดยเบิกจ่ายจาก งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมประมง

รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ค่าใช้จ่ายกิจกรรมของหน่วยงาน	ค่าใช้จ่ายรายปี (ล้านบาท)								รวม
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. ค่าชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ ๓ ต่อปี ให้ธนาคารออมสิน เป็นระยะเวลา ๗ ปี นับจากวันกู้	-	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑,๐๕๐
๒. ค่าชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ ๓ ต่อปี ให้ ธ.ก.ส. เป็นระยะเวลา ๗ ปี นับจากวันกู้	-	๑๕๙	๑๕๙	๑๕๙	๑๕๙	๑๕๙	๑๕๙	๑๕๙	๑,๑๑๓
๓. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการฯ ของกรมประมง	๑.๑๐	-	-	-	-	-	-	-	๑.๑๐
รวม	๑.๑๐	๓๐๙	๓๐๙	๓๐๙	๓๐๙	๓๐๙	๓๐๙	๓๐๙	๒,๑๖๔.๑๐

๖. ประเภทสินเชื่อ

๖.๑ เงินกู้ระยะสั้น ตามตัวสัญญาใช้เงิน หรืออื่นๆ ตามที่ธนาคารกำหนด เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ

๖.๒ เงินกู้ระยะยาว เพื่อเป็นเงินทุนในการปรับปรุงเรือประมง ปรับเปลี่ยนเครื่องมือและอุปกรณ์ทำการประมง

๗. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ

ให้ผู้ประกอบการประมงที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ ติดต่อขอสินเชื่อจากธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามขนาดเรือประมง กรณีเจ้าของเรือ ที่มีขนาดเรือประมง ทั้ง ๒ ประเภท ให้สามารถขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารได้เพียงแห่งเดียว ดังนี้

๗.๑ กรณีผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดตั้งแต่ ๖๐ ตันกรอส ขึ้นไป

๗.๑.๑ คุณสมบัติของผู้ประกอบการประมงที่เข้าร่วมโครงการ

๑) เป็นบุคคลธรรมดาอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติไทย หรือ เป็นนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

๒) เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในเรือประมงที่มีทะเบียนเรือไทย

๓) เป็นผู้ประกอบการประมงที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๔) เป็นผู้ประกอบการประมงที่มีใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์

๗.๑.๒ วงเงินสินเชื่อ สูงสุดไม่เกินรายละ ๑๐ ล้านบาท

๗.๑.๓ ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ แล้วเสร็จไม่เกิน ๗ ปี นับแต่วันกู้

๗.๑.๔ หลักประกันการกู้เงิน ให้ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ดังนี้

๑) ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ที่มีหนังสือแสดงเอกสารสิทธิสามารถจดทะเบียนจำนองได้ หรืออาคารชุด

๒) เรือประมง

๓) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

๔) บุคคลค้ำประกัน

๕) หลักประกันอื่น ๆ ตามที่ธนาคารประกาศกำหนด

๗.๑.๕ หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของธนาคารออมสิน

๗.๒ กรณีผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดต่ำกว่า ๖๐ ตันกรอส

๗.๒.๑ คุณสมบัติของผู้ประกอบการประมงที่เข้าร่วมโครงการ

๑) เป็นบุคคลธรรมดาอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติไทย หรือ เป็นนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

๒) เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในเรือประมงที่มีทะเบียนเรือไทย

๓) เป็นผู้ประกอบการประมงที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๔) กรณีผู้ประกอบการประมงพาณิชย์ต้องมีใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์

๗.๒.๒ วงเงินสินเชื่อ สูงสุดไม่เกินรายละ ๕ ล้านบาท

๗.๒.๓ ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ แล้วเสร็จไม่เกิน ๗ ปี นับแต่วันกู้

๗.๒.๔ หลักประกันการกู้เงิน ให้ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ดังนี้

๑) ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ที่มีหนังสือแสดงเอกสารสิทธิสามารถจดทะเบียนจำนองได้ หรืออาคารชุด

๒) เรือประมง

๓) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

๔) บุคคลค้ำประกัน

๕) หลักประกันอื่น ๆ ตามที่ธนาคารประกาศกำหนด

๗.๒.๕ หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร

สำหรับผู้ประกอบการประมงที่ได้รับสินเชื่อภายใต้โครงการนี้ โดยมีบริษัทประกันสินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อมค้ำประกันสินเชื่อควรพิจารณาคุณสมบัติของผู้ประกอบการประมง ตามหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขของโครงการค้ำประกันสินเชื่อ และวิธีปฏิบัติในการค้ำประกันสินเชื่อของบริษัทประกันสินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อม

๘. วิธีการดำเนินงาน

- ๘.๑ คณะกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงไทยให้ความเห็นชอบโครงการ
- ๘.๒ กรมประมงเสนอโครงการ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ
- ๘.๓ กรมประมงแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ
- ๘.๔ กรมประมง ร่วมกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย สมาคมประมงในพื้นที่ สมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่ และสำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์โครงการแก่ผู้ประกอบการประมง
- ๘.๕ ผู้มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ยื่นความประสงค์ที่สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่
- ๘.๖ สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย หรือสมาคมประมงในพื้นที่ หรือสมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่ ออกหนังสือรับรองผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ กรณีไม่เป็นสมาชิกสมาคมฯ ให้สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่ ออกหนังสือรับรองฯ
- ๘.๗ ผู้ประกอบการประมง ติดต่อขอสินเชื่อเกี่ยวกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาในพื้นที่
- ๘.๘ ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พิจารณาผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินกู้สูงสุดไม่เกินวงเงินสินเชื่อตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

๙. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

- ๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๒) กรมประมง
- ๓) กรมเจ้าท่า
- ๔) ธนาคารออมสิน
- ๕) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ๖) สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย
- ๗) สมาคมประมงในพื้นที่
- ๘) สมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ประกอบการประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน มีแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงเรือประมง ปรับเปลี่ยนเครื่องมือและอุปกรณ์ทำการประมง และเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการเสริมสภาพคล่องให้กับผู้ประกอบการประมงให้สามารถกลับมาประกอบอาชีพประมงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพต่อไป

๑๐. แผนปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาโครงการ												ผู้รับผิดชอบ	
	ปีที่ ๑				ปีที่ ๒-๓				ปีที่ ๔					
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4		
๑. แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ	↔												กรมประมง	
๒. ประชาสัมพันธ์โครงการ	↔												กรมประมง / สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย / สมาคมประมงในพื้นที่ / สมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่ / ธนาคารออมสิน / ธ.ก.ส.	
๓. ผู้มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ยื่นความประสงค์ที่สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่		↔											สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่	
๔. ออกหนังสือรับรองผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ ๔.๑ สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย หรือสมาคมประมงในพื้นที่ หรือสมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่ ออกหนังสือรับรองผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ ฯ ๔.๒ กรณีไม่เป็นสมาชิกสมาคมฯ ให้สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่ ออกหนังสือรับรอง		↔											สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย / สมาคมประมงในพื้นที่ / สมาคมประมงพื้นบ้านในพื้นที่ / สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่	
๕. ผู้ประกอบการประมงติดต่อขอสินเชื่อจากธนาคาร		↔											ผู้ประกอบการประมง	
๖. ธนาคารออมสิน หรือ ธ.ก.ส. พิจารณาสินเชื่อและเข้าสู่กระบวนการกู้ยืม		↔											- ธนาคารออมสิน - ธ.ก.ส.	
๗. คณะกรรมการอำนวยการโครงการ ประชุม และติดตามงานโครงการ		↔												คณะกรรมการอำนวยการโครงการ